

සේවා නියුක්තියන්ගේ භාර අරමුදල් මණ්ඩලය - 2013

සේවා නියුක්තියන්ගේ භාර අරමුදල් මණ්ඩලයේ 2013 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ ආදායම් ප්‍රකාශනය, හිමිකම් වෙනස්වීමේ ප්‍රකාශනය සහ මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය සහ වැදගත් ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති සහ අනෙකුත් පැහැදිලි කිරීමේ තොරතුරු වල සාරාංශයකින් සමන්විත 2013 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන 1980 අංක 46 දරන සේවා නියුක්තියන්ගේ භාර අරමුදල් පනතේ 10 (1) වගන්තිය සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(1) ව්‍යවස්ථාවෙහි ඇතුළත් විධිවිධාන ප්‍රකාර මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. සේවා නියුක්තියන්ගේ භාර අරමුදල් පනතේ 10 (7) වගන්තිය ප්‍රකාර මණ්ඩලයේ වාර්ෂික වාර්තාව සමඟ ප්‍රකාශයට පත්කළ යුතු යැයි මා අදහස් කරන මාගේ අදහස් දැක්වීම් හා නිරීක්ෂණයන් මෙම වාර්තාවේ දැක්වේ.

1.2 මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් කළමනාකරණයේ වගකීම

මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව පිළියෙල කිරීම හා සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම සහ වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇති විය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකි වනු පිණිස අවශ්‍ය වන අභ්‍යන්තර පාලනය තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීම වේ.

1.3 විගණකගේ වගකීම

මාගේ විගණනය මත පදනම්ව මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීම මාගේ වගකීම වේ. මා විසින් උත්තරීතර විගණන ආයතනයන්ගේ ජාත්‍යන්තර විගණන ප්‍රමිතීන්ට (ISSAI 1000 – 1810) අනුරූප ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව මාගේ විගණනය සිදුකරන ලදී. ආචාර ධර්මවල අවශ්‍යතාවන්ට මම අනුකූලවන බවට සහ මූල්‍ය ප්‍රකාශන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර වන්නේද යන්න පිළිබඳ සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාගැනීම පිණිස විගණනය සැලසුම්කර ක්‍රියාත්මක කරන බවට මෙම ප්‍රමිති අපේක්ෂා කරයි.

මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දැක්වෙන අගයන් සහ හෙළිදරව් කිරීම් වලට උපකාරී වන විගණන සාක්ෂි ලබාගැනීම පිණිස පරිපාටි ක්‍රියාත්මක කිරීම විගණනයට ඇතුළත් වේ. තෝරාගත් පරිපාටීන්, වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් අවදානම් තක්සේරු කිරීම විගණකගේ විනිශ්චය මත පදනම් වේ. එම අවදානම් තක්සේරු කිරීම් වලදී, අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කිරීම පිණිස මණ්ඩලයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට සහ සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීමට අදාළ වන්නාවූ අභ්‍යන්තර පාලනය විගණක සැලකිල්ලට ගන්නා නමුත් මණ්ඩලයේ අභ්‍යන්තර පාලනයේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමට අදහස් නොකරයි. කළමනාකරණය විසින් අනුගමනය කරන ලද ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවල උචිතභාවය හා යොදාගන්නා ලද ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තුවල සාධාරණත්වය ඇගයීම මෙන්ම මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සමස්ත ඉදිරිපත් කිරීම පිළිබඳ ඇගයීමද විගණනයට ඇතුළත් වේ. විගණනයේ විෂය පථය සහ ප්‍රමාණය තීරණය කිරීම සඳහා 1980 අංක 46 දරන සේවා නියුක්තියන්ගේ භාර අරමුදල් පනතේ 10 (1) වගන්තියෙන් විගණකාධිපති වෙත බලතල පැවරේ.

මාගේ විගණන මතය සඳහා පදනමක් සැපයීම උදෙසා මා විසින් ලබාගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් සහ උචිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

1.4 තත්ත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනම

මෙම වාර්තාවේ 2.2 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණු මත පදනම්ව මාගේ මතය තත්ත්වගණනය කරනු ලැබේ.

2. මූල්‍ය ප්‍රකාශන

2.1 තත්ත්වගණනය කළ මතය

මෙම වාර්තාවේ 2.2 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණු වලින් වන බලපෑම හැර, මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලින් 2013 දෙසැම්බර් 31 දිනට සේවා නියුක්තයන්ගේ භාර අරමුදල් මණ්ඩලයේ මූල්‍ය තත්ත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මූල්‍ය ක්‍රියාකාරීත්වය හා මුදල් ප්‍රවාහ ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව සත්‍ය හා සාධාරණ තත්ත්වයක් පිළිබිඹු කරන බව මා දරන්නා වූ මතය වේ.

2.2 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳ අදහස් දැක්වීම

2.2.1 ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

- (අ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති අංක 39 ප්‍රකාර සෑම වාර්තාකරණ කාලපරිච්ඡේදයක් අවසානයේදී මූල්‍ය වත්කමක් හෝ වත්කම් කාණ්ඩයක් භානිකරණය වූවාද යන්නට කිසියම් විෂය මූලික කරුණු තිබේදැයි තක්සේරු කිරීමක් කල යුතුව තිබුණු අතරම එක් එක් ආයෝජනය පිළිබඳව අවධානම් තක්සේරුවක්ද කල යුතුව තිබුණි. නමුදු ඊට පටහැනිව කොටස් වෙළෙඳපොළ මිල පහල වැටීම පදනම් කරගෙන කොටස් වෙළෙඳපොළේ ආයෝජනවලින් 2013 ජනවාරි 01 දිනට රු. 1,506,639,000 ක් හා 2013 දෙසැම්බර් 31 දිනට රු. 129,129,000 ක්ද වශයෙන් එකතුව රු. 1,635,768,000 ක් මිලදී ගත් කොටස් හි පිරිවැයට එරෙහිව කපා හැර තිබුණි. එමෙන්ම කොටස් මිල කපා හැරීමේදී 2002 වර්ෂයේ සිට පවතින මණ්ඩලයේ ආයෝජන කළඹ නිසිපරිදි හඳුනාගැනීමකින් තොරව ලාභාලාභ මගින් සාධාරණ අගයට යන වර්ගීකරණය යටතේ දක්වා තිබුණි.
- (ආ) මණ්ඩලයේ පිරිවැය රු. 183,067,000 ක් වූ ස්ථාවර වත්කම් තුළ වර්ෂ 25 ක පමණ කාලයක සිට හීන වන ශේෂ ක්‍රමය යටතේ ක්ෂය වෙමින් පවතින, තව දුරටත් ප්‍රයෝජනයට ගනු ලබන වත්කම් පැවැතියද එහි සාධාරණ අගය පෙන්වීම කිරීම සඳහා ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත අංක 16 හි 34 වන වගන්තිය ප්‍රකාරව ප්‍රත්‍යාගණනයක් සිදුකර නොතිබුණි.
- (ඇ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති අංක 24 ප්‍රකාර මණ්ඩලයේ අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය හා කළමනාකරණයට අදාළ සම්බන්ධිත පාර්ශව පිළිබඳ තොරතුරු මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල හෙළිදරව් කර නොතිබුණි.

2.2.2 අඛණ්ඩ පැවැත්ම

මණ්ඩලය විසින් සාමාජිකයන් වෙත ලබාදෙන ලද අනිවාර්ය සියයට 3 පොළිය හැර ප්‍රකාශිත වාර්ෂික ප්‍රතිලාභ ප්‍රතිශතය 2011 වර්ෂයේ සිට 2013 වර්ෂය දක්වා සියයට 7 ක් ලෙස නොවෙනස්ව පවත්වාගෙන ගොස් තිබුණි. මෙම ලාභාංශ ප්‍රතිලාභ ප්‍රකාශ කිරීම සඳහා ප්‍රමාණවත් වාර්ෂික මෙහෙයුම් අතිරික්තයක් මණ්ඩලය සතුව නොතිබූ බැවින් 2011 වර්ෂයේ සිට 2013 වර්ෂය දක්වා පිළිවෙළින් රු.මිලියන 746 ක්, රු. මිලියන 2089 ක් හා රු. මිලියන 446 ක් ඉකුත් වර්ෂවලදී ලාභාංශ සම කිරීමේ සංවිතයෙන් හා රඳවාගත් ලාභවලින් අවශ්‍ය ප්‍රතිපාදන ලබාගෙන තිබුණි. ඊට අමතරව 2.2.6 ඡේදයේ දැක්වෙන ප්‍රකාර රු.මිලියන 2,596 ක් වූ උපලබ්ධි නොවූ ලාභ සමාලෝචිත වර්ෂයේදී ලාභාංශ ගෙවීම සඳහා උපයෝගී කරගෙන තිබුණි. මෙකී තත්ත්වය මත මෙම අරමුදල ක්‍රමානුකූලව පිරිහීමක් සිදුවන බව පෙනී යයි.

2.2.3 සාමාජික ගිණුම් වලට බැර නොවූ දායක මුදල්

2013 දෙසැම්බර් 31 දිනට සාමාජික අරමුදල් ගිණුමේ ශේෂය රු. මිලියන 174,252 ක් බව මූල්‍ය ප්‍රකාශන වලින් හෙළිදරව් කර තිබුණද, එදිනට තඹා වශයෙන්ම සාමාජික ගිණුම් වලට බැරවී තිබුණු මුදල රු. මිලියන 151,948 ක් විය. මෙදිනට අරමුදලට ලැබී තිබුණු, එහෙත් 2014 ජූනි 17 දින වන විටත් සාමාජික ගිණුම් වලට බැර කර නොතිබුණු මුදල රු. මිලියන 22,304ක් විය. මෙම මුදලින් රු. මිලියන 9,496 ක් පසුගිය වර්ෂ 33 ක පමණ කාලයක සිට ලැබී තිබුණු නමුදු, 2014 ජූනි 17 දින වනවිටත් සාමාජික ගිණුම් වලට බැරකර නොතිබුණු සාමාජික දායක මුදල් විය. ඉතිරි රු. මිලියන 12,808 ක් වූ මුදල ඉහත කී ලැබූ දායක මුදලට අදාළව කලින් කලට සාමාජික ගිණුම් වලට බැර විය යුතුව තිබුණු පොළී මුදල විය. 2014 දෙසැම්බර් 31 දින වනවිටත් සාමාජික ගිණුම්වලට බැර කර නොතිබුණු, මෙම මුදල් පිළිබඳව කාල විශ්ලේෂණයක් පහත දැක්වේ.

ලැබී තිබුණු එහෙත් සාමාජික ගිණුම් වලට බැර නොකල ශේෂයේ වයස් විශ්ලේෂණය	මෙතෙක් ගිණුම්ගත නොකෙරුණු දායක මුදල
-----	-----
	රු. මිලියන
වර්ෂ 1 සිට 5 දක්වා	7,553
වර්ෂ 5 සිට 10 දක්වා	814
වර්ෂ 10 සිට 15 දක්වා	425
වර්ෂ 15 සිට 20 දක්වා	231
වර්ෂ 20 සිට 25 දක්වා	215
වර්ෂ 25 ට වැඩි	258

එකතුව	9,496
	=====

ඉකුත් වර්ෂයේ සාමාජික ගිණුම්වලට බැර නොවූණු ශේෂය රු.මිලියන 4,100 ක් වූ අතර එය සමාලෝචිත වර්ෂයේදී රු. මිලියන 9,496 ක් දක්වා වැඩි වී තිබීමෙන් වාර්ෂිකව සාමාජික අරමුදල් ගිණුමට දායක මුදල් ලෙස ලැබෙන එහෙත් සාමාජික අරමුදල් ගිණුම්වලට බැර නොවන ප්‍රමාණයන් වර්ෂයෙන් වර්ෂය ඉහල යන බවක් දක්නට ලැබුණද එය නිවැරදි කිරීමට ප්‍රමාණවත් සැලකිල්ලක් දක්වා නොතිබුණු බව නිරීක්ෂණය විය.

2.2.4 ගිණුම්කරණ අඩුපාඩු

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

- (අ) අරමුදල් පනත ප්‍රකාර මුළු ආයෝජන ඉපැයීම් වලින් වාර්ෂිකව සියයට 3 කට නොඅඩු පොළියක් අරමුදලේ සාමාජිකයින්ගේ පෞද්ගලික ගිණුම්වලට බැරකල යුතු වුවත් සමාලෝචිත වර්ෂයේදී රු. 4,752,333,000 ක් වූ සියයට 3 ක පොළී මුදල මෙහෙයුම් වියදමක් ලෙස ගිණුම් ගත නොකිරීම හේතුවෙන් සමාලෝචිත වර්ෂයේ මෙහෙයුම් අතිරික්තය රු. 4,752,333,000 කින් වැඩියෙන් දක්වා තිබුණි.
- (ආ) ප්‍රාග්ධන ලාභ ලෙස විස්තීර්ණ ආදායම් ප්‍රකාශයට බැර කර තිබුණු රු. 171,962,000 ක් වූ මුදල 2013 ජනවාරි 01 දිනට පිරිවැයට අදාළව ගණන් බලන ලද ලාභයක් නොවන බැවින් සමාලෝචිත වර්ෂයේ විස්තීර්ණ ආදායම සාවද්‍ය වී තිබුණි.
- (ඇ) ඇවරකරණයට ලක් වී තිබුණු සමාගම් 2 ක හා නිල ලයිස්තුවෙන් ඉවත් කර තිබුණු සමාගමක කොටස් 803,270 ක ආයෝජනය කර තිබුණු රු. 29,293,854 ක් ගිණුම් වලින් කපාහැරීමට

අනුමැතියක් නොගෙන ඊට අදාළ ප්‍රතිපාදනයට හිලව් කර තිබීම නිසා එම ආයෝජනය ශේෂ පත්‍රයේ මූල්‍ය වත්කම්වලින් නිරූපනය වී නොතිබුණි.

- (ඇ) ඉකුත් වර්ෂයට අදාළ වූ බදු ආපසු ලැබීම්, බදු අධිප්‍රතිපාදන සහ සාමාජික ගිණුම් ගැලපීම් රු.454,624,000 ක් අතිතානුයෝගීව ගැලපීම වෙනුවට සමාලෝචිත වර්ෂයේ ආදායම් ලෙස සලකා තිබුණි.

2.2.5 ප්‍රමාණවත් අධිකාරි බලයකින් තහවුරු නොවූ ගණුදෙනු

1980 සේවා නියුක්තයන්ගේ භාර අරමුදල් පනතේ 14 වගන්තිය ප්‍රකාරව අරමුදලේ ආයෝජනයෙන් ලබාගත් ලාභ වලින් ලාභාංශ ප්‍රකාශ කරනු ලැබිය යුතු විය. එසේ වුවද, 2013 දෙසැම්බර් 31 දිනට ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර වල ආයෝජනය කර තිබුණු රු.137,546,313,369 ක් සඳහා සමාලෝචිත වර්ෂය වෙනුවෙන් ලැබිය යුතුව තිබුණු තර්ජන පොළී ආදායම වූ රු. 10,251,865,269 ක් සමාලෝචිත වර්ෂයේ සාමාජික ලාභාංශ ගෙවීම් සඳහා උපයෝගී කර ගැනීම වෙනුවට පනතේ විධිවිධාන වලට පටහැනිව රු.12,847,398,332 ක් වූ සඵල පොළිය යොදාගැනීමෙන් රු.2,595,533,063 ක උපලබ්ධි නොවූ ලාභයක් සාමාජික ලාභාංශ ගෙවීම් සඳහා උපයෝගී කරගෙන තිබුණු බව අනාවරණය විය.

2.2.6 විගණනය සඳහා සාක්ෂි නොවීම

පහත දැක්වෙන විගණන සාක්ෂි විගණනයට ඉදිරිපත් කර නොතිබුණි.

- (අ) 2013 ජනවාරි මස 01 දිනට අරමුදල් මණ්ඩලය කොටස් වෙළෙඳපොළේ කොටස් 109,134,215 ක කරන ලද රු. 8,085,181,220 ක ආයෝජනය සඳහා කොටස් පිරිවැයට අදාළව සකස් කරන ලද වාර්තා .
- (ආ) 2013 දෙසැම්බර් 31 දිනට රු. 409,742,000 ක ස්ථාවර වත්කම් භෞතිකව සනාථ කෙරෙන භාණ්ඩ සමීක්ෂණ වාර්තා .
- (ඇ) මණ්ඩලයේ ආයෝජන ප්‍රතිපත්ති ප්‍රකාශනය මහා භාණ්ඩාගාරයේ අනුමැතියට යටත් වී නොතිබුණි. කෙසේ නමුදු රු. 1,635,768,000 ක් වූ ආයෝජන පොත් වලින් කපා හැරීම හා අලාභයට කොටස් විකිණීමට අදාළ අමාත්‍යවරයාගේ එකඟතාවය සමඟ මහා භාණ්ඩාගාරයේ අනුමැතිය .

2.3 ලැබිය යුතු හා ගෙවිය යුතු ගිණුම්

1995 වර්ෂයේ සිට අඛණ්ඩව වැඩිවෙමින් පැවත එන හිමිකම් නොපාන ලද මරණ ප්‍රතිලාභ රු. 8,597,637 ක්, 2001 වර්ෂයේ සිට පැවත එන රඳවාගත් ප්‍රතිලාභ රු. 13,969,151ක්, ඉල්ලුම් නොකළ ප්‍රතිලාභ රු. 5,182,506 ක් හා තැපැල් දෙපාර්තමේන්තුවෙන් මුදල් ඇනවුම් වලින් ලැබුණු ආයුධ මුදල් රු.3,647,232 ක් ද වශයෙන් එකතුව රු.31,396,526 ක් වූ සාමාජික මුදල් සමාලෝචිත වර්ෂයේ දෙසැම්බර් 31 දින වන විටත් නිරවුල් කිරීමට මණ්ඩලයට කටයුතු කර නොතිබුණි.

2.4 නීති, රීති, රෙගුලාසි සහ කළමනාකරණ තීරණ වලට අනුකූල නොවීම

පහත සඳහන් නීති, රීති, රෙගුලාසි හා කළමනාකරණ තීරණ යනාදියට අනුකූල නොවීමේ අවස්ථා විගණනයේ දී නිරීක්ෂණය විය.

නීති, රීති, රෙගුලාසි සහ කළමනාකරණ තීරණ
වලට යොමුව

අනුකූල නොවීම

(අ) කළමනාකරණ සේවා දෙපාර්තමේන්තුවේ
වක්‍රලේඛ හා ලිපි

(i) 2013 පෙබරවාරි 05 දිනැති
අංක ඩීඑම්එස්/සී2/2/42 දරන ලිපියේ
02 ඡේදය

කළමනාකරණ සේවා දෙපාර්තමේන්තුව විසින් අනුමත බදවාගැනීම් හා උසස් කිරීමේ පරිපාටියට පටහැනිව අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය විසින් අනුමත කල නව වැටුප් තල 2013 මැයි 01 දින සිට ක්‍රියාත්මක කර තිබුණි.

(ii) 2012 ජූලි 12 දිනැති
අංක ඩීඑම්එස්/සී2/2/42 දරන ලිපියේ
6 ඡේදය

අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල ලේකම් තනතුර අහෝසි කර තිබුණු නමුත් ඊට පටහැනිව අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය විසින් කොන්ත්‍රාත් පදනම මත යොදවා සිටි අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල ලේකම්ගේ කොන්ත්‍රාත් කාලය අදාළ පාර්ශ්වයන්ගෙන් ලබාගත් විධිමත් අනුමැතියකින් තොරව 2012 ඔක්තෝබර් සිට නැවත දීර්ඝ කර තිබුණි.

(iii) 2013 දෙසැම්බර් 09 දිනැති
අංක 2013/01 (1) දරන
කළමනාකරණ සේවා වක්‍රලේඛයේ
4.3 වගන්ති

වක්‍රලේඛයට පටහැනිව අමාත්‍ය මණ්ඩලයේ අනුමැතියකින් තොරව සමාලෝචිත වර්ෂයේදී මණ්ඩලයේ සේවකයන් වෙත රු. 58,847,962 ක ප්‍රසාද දීමනා ගෙවා තිබුණි.

(ආ) රාජ්‍ය ව්‍යාපාර, රාජ්‍ය පරිපාලන
වක්‍රලේඛ හා පොදු ව්‍යාපාර පිළිබඳ
රැස්වීම් සටහන්

(i) 1998 මාර්තු 18 දිනැති අංක 130
දරන රාජ්‍ය ව්‍යාපාර
දෙපාර්තමේන්තුවේ වක්‍රලේඛය,
1997 නොවැම්බර් 19 දිනැති අංක
26/47 දරන රාජ්‍ය පරිපාලන
වක්‍රලේඛය සහ 2011 ඔක්තෝබර් 18
දිනැති අංක 56 දරන පොදු ව්‍යාපාර
පිළිබඳ කාරක සභා රැස්වීම් සටහනේ
19 වන ඡේදය

සේවක ණය පොළී අනුපාතය වන සියයට 4.2 මත සංස්ථා හා ව්‍යවස්ථාපිත මණ්ඩල වල සේවකයින් සඳහා ණය ලබා නොදිය යුතු බව සඳහන් කර තිබුණ ද, මණ්ඩලය ඊට පටහැනි ලෙස කටයුතු කරමින් ඉහත පොළී අනුපාතයට හා ඊට අඩු පොළී අනුපාත යටතේ සේවක ණය ලබා දී තිබූ අතර සමාලෝචිත වර්ෂයේ දෙසැම්බර් 31 දිනට එම පොළී අනුපාතයන් මත ලබා දුන් රු. 523,400,978 ක ණය මුදලක් අයවිය යුතුව තිබුණි.

මෙම ගෙවීම් අත්හිටවීමෙන් සේවා නියුක්තියන්ගේ භාර අරමුදලට මුහුණ දීමට සිදුවිය හැකි අපහසුතාවය සලකා මේ සඳහා මුදල් හා ක්‍රම සම්පාදන අමාත්‍යතුමාගේ අනුමැතිය ලබා දී ඇති බව 2014 නොවැම්බර් 10 දිනැති ලිපියකින් මහා භාණ්ඩාගාරයේ නියෝජ්‍ය ලේකම් දන්වා ඇති බව සභාපතිවරයා මා වෙත දන්වා තිබුණි.

(ii) 2003 ජූනි 06 දිනැති අංක පීරීඩ් 12
දරන රාජ්‍ය ව්‍යාපාර වක්‍රලේඛයේ
8.7 වගන්තිය

සමාලෝචිත වර්ෂයට අදාළ රු. 2,083,969 ක් වූ උපයන විට ගෙවීම් බදු මුදල් නිලධාරීන්ගේ පෞද්ගලික ඉපැයීම් වලින් අය නොකර මණ්ඩලයේ අරමුදලින් දේශීය ආදායම් කොමසාරිස් ජනරාල් වෙත ප්‍රේෂණය කර තිබුණි.

- (iii) 2007 ඔක්තෝබර් 02 දිනැති අංක පීඊඩී 45 දරන රාජ්‍ය ව්‍යාපාර වකුලේඛයේ 8.7 වගන්තිය ගිණුම් පිළියෙල කිරීම හා ඉදිරිපත් කිරීම සම්බන්ධයෙන් වූ කළමනාකරණයේ වගකීම සඳහන් වගන්තිය මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දක්වා නොතිබුණි.
- (iv) 2000 ජනවාරි 11 දිනැති අංක පීඑල්/පීඊ 5 දරන රාජ්‍ය මුදල් වකුලේඛය හා 2011 ඔක්තෝබර් 18 දින පැවති අංක 56 දරන පොදු ව්‍යාපාර පිළිබඳ කාරක සභා රැස්වීම් සටහනේ 16 වන ඡේදය පොදු ව්‍යාපාර පිළිබඳ කාරක සභාවේ නියෝගයට පටහැනිව හා මහා භාණ්ඩාගාර අනුමැතියෙන් තොරව සමාලෝචිත වර්ෂයේදී රු. 83,529,063 ක් සේවක දිරිගැන්වීමේ දීමනා ලෙස ගෙවා තිබුණි. මෙම ගෙවීම් අත්හිටවීමෙන් සේවා නියුක්තියන්ගේ භාර අරමුදලට මුහුණ දීමට සිදුවිය හැකි අපහසුතාවය සලකා මේ සඳහා මුදල් හා ක්‍රම සම්පාදන අමාත්‍යතුමාගේ අනුමැතිය ලබා දී ඇති බව 2014 නොවැම්බර් 10 දිනැති ලිපියකින් මහා භාණ්ඩාගාරයේ නියෝජ්‍ය ලේකම් දන්වා ඇති බව සභාපතිවරයා මා වෙත දන්වා තිබුණි.
- (ඈ) 1963 දෙසැම්බර් 12 දිනැති අංක 1024/600/29 සීඩී දරන භාණ්ඩාගාර වකුලේඛය 1999 සිට ක්‍රියාත්මක මණ්ඩලයේ මූල්‍ය කාර්යය පරිපාටි සංග්‍රහය සඳහා මහා භාණ්ඩාගාර අනුමැතිය ලබා ගෙන නොතිබුණි.

3 මූල්‍ය සමාලෝචනය

3.1 මූල්‍ය ප්‍රතිඵල

සමාලෝචිත වර්ෂය සඳහා මණ්ඩලයේ මෙහෙයුම් කටයුතු වල ප්‍රතිඵලය රු. මිලියන 15,368 ක අතිරික්තයක් වූ අතර, ඊට අනුරූපීව ඉකුත් වර්ෂය සඳහා අතිරික්තය රු. මිලියන 12,148 ක් වූයෙන් සමාලෝචිත වර්ෂයේ මූල්‍ය ප්‍රතිඵලයේ රු.මිලියන 3,220 ක වර්ධනයක් දක්නට ලැබුණි. කෙසේ නමුත් මෙම වාර්තාවේ හා 2.2.4 (අ) හා 2.2.5 හි දැක්වෙන කරුණු වර්ෂයේ අතිරික්තයට ගලපන ලද්දේ නම් රු.මිලියන 15,368 ක් වූ අතිරික්තය රු.මිලියන 7,348 කින් හෙවත් සියයට 48 කින් අඩු විය හැකිව තිබුණි.

3.2 විග්‍රහාත්මක මූල්‍ය සමාලෝචනය

පසුගිය වර්ෂ 06 ක් තුළ මණ්ඩලයේ සාමාජිකයන්ගේ මුළු හිමිකම, එම හිමිකම් වලට අයත් මුළු ආයක මුදල් හා සමුච්චිත පොළී ලෙස බෙදී ගිය ආකාරය පහත වගුවෙන් දැක්වේ.

වර්ෂය මුළු ආයක මුදල සමුච්චිත පොළිය දෙසැම්බර් 31 දිනට සාමාජිකයන්ගේ හිමිකම

	රු.මිලියන	රු.මිලියන	රු.මිලියන
2008	44,301	44,568	88,869
2009	49,834	53,223	103,057
2010	56,616	63,236	119,852
2011	64,054	71,432	135,486
2012	72,773	80,858	153,631
2013	82,653	91,599	174,252

ඉහත තොරතුරු අනුව, 2013 වර්ෂය වන විට මණ්ඩලයේ සාමාජිකයන්ගේ මුළු හිමිකමින් සියයට 47 ක් දායක මුදලින්ද සියයට 53 ක් සමුච්චිත පොළියෙන්ද සමන්විත වී තිබුණි. එය 2012 වර්ෂයට සාපේක්ෂව 2013 වර්ෂයේදී සාමාජිකයන්ගේ මුළු හිමිකම සියයට 13.42 කින් වර්ධනය වී තිබුණු අතර, එකී වර්ෂයේදී මුළු දායක මුදල ද සියයට 12.54 කින් වර්ධනය වී තිබුණි.

4 මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

4.1 කාර්යසාධනය

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

(අ) 2013 වර්ෂය අවසානයේ දී මණ්ඩලයේ කාර්ය සාධන තත්ත්වය පහත පරිදි විය.

විස්තරය	තථ්‍ය සංඛ්‍යාව	අරමුදලේ ක්‍රියාකාරීත්වයට අදාළ වූ සංඛ්‍යාව	ප්‍රතිශතය
-----	-----	-----	-----
පෞද්ගලික හා අර්ධ රාජ්‍ය අංශයේ සේවා නියුක්තිය	3,661,132	2,200,00	60.09
සේවා යෝජකයින්	252,540	72,145	28.57
අරමුදලේ සාමාජික ගිණුම් සංඛ්‍යාව (මිලියන)	10.0	2.2	22

මූලාශ්‍රය :- ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකු වාර්තාව -2013

2013 ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකු වාර්තාව අනුව, 2013 වර්ෂය අවසානයේ දී ශ්‍රී ලංකාවේ සේවා නියුක්තියේ ස්වයං රැකියා ලාභීන් 2,710,596 ක් වාර්තා වුවද, ඔවුන් අරමුදලේ සාමාජිකයන් ලෙස බඳවාගෙන සහන සැලසීමට ප්‍රමාණවත් වැඩපිළිවෙලක් මණ්ඩලය විසින් සකසා නොතිබුණි.

(ආ) පසුගිය වර්ෂ 6 ක කාල සීමාව තුළදී මණ්ඩලය විසින් ක්‍රියාත්මක කරන ලද ශිෂ්‍යත්ව ප්‍රදානය කිරීමේ වැඩපිළිවෙලට අදාළ තොරතුරු පහත දැක්වේ.

වර්ෂය	අරමුදලට දායක වූ ක්‍රියාකාරී සාමාජික සංඛ්‍යාව	සිසු දරුවන් සඳහා ශිෂ්‍යත්ව ලැබූ සාමාජික සංඛ්‍යාව	5 වසර ශිෂ්‍යත්ව පිරිවැය	උසස් පෙළ ශිෂ්‍යත්ව පිරිවැය	මුළු ශිෂ්‍යත්ව පිරිවැය
			රු.	රු.	රු.
2008	2,100,000	2,497	26,084,760	-	26,084,760
2009	2,100,000	3,000	46,811,006	-	46,811,006
2010	2,100,000	3,000	45,385,680	-	45,385,680
2011	2,100,000	6,669	74,051,599	23,640,000	97,691,599
2012	2,200,000	6,962	75,775,685	23,604,000	99,379,685
2013	<u>2,200,000</u>	<u>6,982</u>	<u>84,124,844</u>	<u>17,888,234</u>	<u>102,013,078</u>
	2,200,000	29,110	352,233,574	65,132,234	417,365,808

පසුගිය වර්ෂ 6 ක කාලසීමාව තුළදී 2,200,000 ක් වූ සමස්ත සාමාජිකයන් සතු අරමුදලින් 29,110 ක් වූ සීමිත පිරිසකට පමණක් ශිෂ්‍යත්ව ප්‍රදානය කර තිබුණි. අධ්‍යාපන කටයුතු කර ගෙන යෑමට හැකියාවක් නොමැති එහෙත් අරමුදලේ සාමාජිකත්වය දරන දරුවන්ගේ අධ්‍යාපන කටයුතු ඉහළ නැංවීමට හා ඔවුන් දැනුවත් කිරීමට විධිමත් වූ වැඩපිළිවෙලක් ඇති කිරීම සඳහා මණ්ඩලයේ අවධානය සමාලෝචිත වර්ෂය අවසන් වනවිටත් යොමු කර නොතිබුණි.

(ඇ) 2013 දෙසැම්බර් 31 දින වන විට මණ්ඩලයට අනුව සේවා නියුක්තයන්ගේ භාර අරමුදලේ මුළු සාමාජික සංඛ්‍යාව සක්‍රීය ගිණුම් හා සේවා යෝජක සංඛ්‍යාව යනාදී ක්‍රියාකාරී සංඛ්‍යා දත්ත සේවක අර්ථසාධක අරමුදලේ ක්‍රියාකාරී දත්ත සමඟ සසඳා පහත දක්වා ඇත.

	සේවක අර්ථසාධක අරමුදල අනුව	සේවා නියුක්තයන්ගේ භාර අරමුදල අනුව	වෙනස් වීමේ ප්‍රතිශතයන්
මුලු සාමාජික ගිණුම් සංඛ්‍යාව	14,987,000	10,000,000	67
වර්තමානයේදී දායක මුදල් එවනු ලබන සක්‍රීය ගිණුම් සංඛ්‍යාව	2,350,000	2,200,000	94
සේවායෝජකයින් සංඛ්‍යාව	70,392	72,145	102
2013 ගවේන ලද ප්‍රතිලාභ ප්‍රතිශතය			
පොලිය සමඟ සියයට	11.0	10.0	91

මූලාශ්‍රය:- 2013 ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකු වාර්තාව

මණ්ඩලයට නව සාමාජිකයන් බඳවා ගැනීමේදී සේවක අර්ථසාධක අරමුදලට වඩා වැඩි දායකත්වයක් ලබාගත යුතුව තිබුණද, සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයේදී මණ්ඩලය එම ඉලක්ක කරා ලඟා වී නොතිබුණි.

4.2 ආයෝජන හා ආයෝජන ආදායම්

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

(අ) සමාගම් 2 කින් 2006 වර්ෂයට හා ඊට පෙර කාල පරිච්ඡේදය සඳහා ලැබිය යුතු රු.27,497,905 ක් වූ ණයකර පොළී සමාලෝචිත වර්ෂයේ දෙසැම්බර් 31 දින වන විටත් මණ්ඩලයට ලැබී නොතිබුණි.

- (ආ) සමාගම් 4 ක ලැයිස්තුගත ණයකරවල 2006 වර්ෂයේදී ආයෝජනය කර තිබුණු රු.7,450,259 ක් 2007 දෙසැම්බර් 09 දින උපලබ්ධි විය යුතු වුවත්, එම ණයකර සඳහා 2013 දෙසැම්බර් 31 දින වන විටත් ආපසු මුදල් ලැබී නොතිබුණි.
- (ඇ) සමාලෝචිත වර්ෂයේදී සමාගම් 6 ක කොටස් පිරිවැයට වඩා අඩු මිලකට විකිණීමෙන් රු.22,334,639 ක් අලාභ වී තිබුණි.
- (ඈ) පරිගණක සමාගමක කොටස් 188,800 ක් මිලදී ගැනීම වෙනුවෙන් මණ්ඩලය විසින් රු. 2,076,800 ක් ආයෝජනය කර තිබුණු අතර එම සමාගමේ ද්‍රවශීලතාවය දිගින් දිගටම පහල වැටීම හා 2012/13 ගිණුම් වර්ෂයේදී රු.මිලියන 478 ක අලාභයක් ලබා තිබීම යන හේතූන් මත අදාළ සමාගම අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන යාමේ ප්‍රමාණාත්මක අවිනිශ්චිතතාවයක් පවතින බව එම සමාගමේ විගණකයින් විසින් මත පල කර තිබුණෙන් ඊට ආයෝජනය කල මුදල් ආපසු ලබා ගැනීමේ අවිනිශ්චිතතාවයක් පැවතුණි.
- (ඉ) 2011,2012 හා 2013 වර්ෂයන්හිදී කොටස් වෙළෙඳපොළේ කරන ලද ආයෝජනය, ආයෝජනයට ලද ආදායම හා ආදායමේ ප්‍රතිශතයන් පිළිබඳ විස්තරයක් පහත දක්වා ඇත.

වර්ෂය	සමාගම් ගණන	කොටස් ගණන	ආයෝජිත මුදල ජන.01 දිනට	ලැබූ ආයෝජන ආදායම	ආදායමේ ප්‍රතිශතය
-----	-----	-----	-----	-----	-----
			රු.	රු.	
2011	130	78,211,481	5,204,377,279	703,052,274	13.5
2012	107	101,999,123	7,713,939,116	324,179,030	4.2
2013	88	109,134,215	8,085,181,220	434,987,432	5.38

2013 වර්ෂයේදී මෙම මුදල් භාණ්ඩාගාර බිල්පත් වල දළ වශයෙන් සියයට 11.11 ක වාර්ෂික පොළියකට ආයෝජනය කරනු ලැබිය හැකිව තිබුණු අතර ඒ අනුව ආදායම් අගිම් වීම රු. 463,276,202 ක් පමණ විය.

- (ඊ) මණ්ඩලය ඒකක භාර අරමුදලක 1997 වර්ෂයේ දී ඒකක 1,000,000 ක් මිලදී ගැනීම සඳහා රු. 10,000,000 ක් ආයෝජනය කර තිබුණි. මෙම ඒකක භාර අරමුදලේ ආයෝජිත මුදලට ආරම්භයේ සිට සමාලෝචිත වර්ෂය දක්වාම කිසිදු ප්‍රතිලාභයක් මණ්ඩලයට ලැබී නොතිබුණි. කෙසේ වුවද, අදාළ කාල සීමාව තුළදී සියයට 5 ක අවම පොලී ප්‍රතිශතයක් යටතේ වුවද මෙම මුදල ආයෝජනය කලේ නම් ඒ මගින් ලැබිය හැකිව තිබුණු ඇස්තමේන්තුගත ආදායම ආසන්න වශයෙන් රු. 12,920,000 ක් අගිම්වී තිබුණි.
- (උ) 2007 වර්ෂයට පෙර කාල පරිච්ඡේදයක සිට මිලදී ගන්නා ලද දුරකථන සමාගමක කොටස් 3,302,188 ක් 2013 දෙසැම්බර් 31 දිනට රු. 110,340,299 ක ආයෝජනයක් බවට පත්වී තිබුණු අතර මෙම ආයෝජනය පසුගිය වසර 7 ක පමණ කාල පරිච්ඡේදය තුළදී කොටස් වෙළෙඳපොළ ගනුදෙනු සඳහා යොදා ගෙන නොතිබීම නිසා එම ආයෝජනයෙන් මණ්ඩලයට ප්‍රාග්ධන ලාභ ලබා ගැනීමට හැකිවී නොතිබුණි. මෙම ආයෝජනයෙන් 2013 වර්ෂය සඳහා ලැබී තිබුණු ලාභාංශ ආදායම රු. 2,526,174 ක් හෙවත් සියයට 2.29 ක ඉතා අඩු ආදායම් ප්‍රතිශතයක් විය.
- (ඌ) මූල්‍ය සමාගමක රු. 2,550,000 ක් වටිනා කොටස් 30,600 ක කර තිබුණු ආයෝජනයෙන් කොටස් වෙළෙඳපොළ මිල සීඝ්‍ර පහල වැටීමකට ලක් වී තිබීම හා අදාළ මූල්‍ය සමාගම පසුගිය වර්ෂ කිහිපයක සිට අලාභ ලබා තිබීම නිසා සමාලෝචිත වර්ෂයේ දෙසැම්බර් 31 දිනට මෙම ආයෝජනයෙන් මණ්ඩලයට ප්‍රාග්ධන ලාභ හෝ ලාභාංශ ආදායම් ලබා ගැනීමට නොහැකි වී තිබුණි.

(එ) 2013 වර්ෂයේ දී මණ්ඩලය සමාගම් 24 ක කොටස් 18,817,090 ක කර තිබුණු රු. 700,560,142 ක ආයෝජනයෙන් මණ්ඩලයට කිසිදු ආදායමක් ලැබී නොතිබුණි. පසුගිය වර්ෂ 4 ක කාලසීමාව තුළදී එසේ ආදායම් කිසිවක් නොලැබුණු මණ්ඩලයේ අරමුදල් ආයෝජිත සමාගම් පිළිබඳ විස්තරයක් පහතින් දක්වා ඇත.

වර්ෂය	සමාගම් ගණන	ආයෝජිත කොටස් ගණන	ආයෝජිත මුදල
-----	-----	-----	-----
			රු.
2010	17	4,111,468	119,083,880
2011	18	7,683,979	163,867,080
2012	25	13,046,750	226,125,038
2013	24	18,817,090	700,560,142

4.3 ආයතනය විසින් හා ආයතනයට එරෙහිව පවතින නෛතික සිද්ධි

ගිවිසුම් කඩ කිරීමකට අදාළව මණ්ඩලයට එරෙහිව ලැබුණු අවාසිදායක අධිකරණ තීන්දුවක් මත පෞද්ගලික සමාගමකට වන්දියක් ලෙස රු. 21,000,000 ක් ගෙවා තිබුණි. පසුව මණ්ඩලය විසින් මෙම නඩු තීන්දුවට එරෙහිව කරන ලද අභියාචනයක ප්‍රතිඵලයක් ලෙස පැමිණිලිකාර සමාගම විසින් ද ඉහත කී වටිනාකමට සමාන බැංකු ඇපකරයක් අධිකරණයට බාරදී තිබුණි. මෙම මුදල මණ්ඩලයට ලැබිය යුතු මුදලක් සේ ගිණුම් ගත කර තිබුණද මෙම ගෙවීම අවාසිදායක නඩු තීන්දුවක් මත සිදුවූවක් වන බැවින්, මෙම මුදල් ආපසු ලැබීමේ අවිනිශ්චිතාවයක් පැවතුණි. කෙසේ නමුදු අදාළ අධිකරණ ක්‍රියාවලිය 2014 දෙසැම්බර් 31 දින වන විටත් අවසන් වී නොතිබුණි.

4.4 මතභේදයට තුඩුදෙන ගනුදෙනු

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

- (අ) භාණ්ඩාගාර අනුමැතියකින් තොරව මණ්ඩලයේ අරමුණු වලට පටහැනිව මණ්ඩලයේ නිලධාරීන් විසින් පවත්වාගෙන යනු ලබන ක්‍රීඩා සමාජයක් සඳහා රු. 3,000,000 ක ණය මුදලක් කිසිදු ගිවිසුම්ගත බැඳීමකින් තොරව සමාලෝචිත වර්ෂයේදී ලබා දී තිබුණු අතර මෙම ණය මුදල වාරික 24 කින් සියයට 10 ක පොළී ප්‍රතිශතයක් යටතේ ආපසු ගෙවනු ලබන බව දන්වා තිබුණද, අදාළ කාල සීමාව තුළදීම ගෙවා තිබුණේ ඉන් රු. 498,310 ක් පමණි.
- (ආ) සමාලෝචිත වර්ෂයේ දී මණ්ඩලයේ පරිබාහිර කටයුතු සඳහා හා විවිධ පාර්ශවයන්ගේ අවශ්‍යතා වෙනුවෙන් රු. 1,742,166 ක් වැයකර තිබුණි.
- (ඇ) මණ්ඩලය සාප්පු හා කාර්යාල සේවක පනත යටතේ ක්‍රියාත්මක වන ආයතනයක් බව දක්වමින් අතිකාල පැයකට පැය එකහමාරක් සහ සෙනසුරාදා/ඉරිදා සහ රජයේ නිවාඩු දිනවල අතිකාල පැය 8 ක් සම්පූර්ණ වීමත් සමඟ දිනක වැටුපක් ද එකතු කර අතිකාල ගෙවීම් නිසා මණ්ඩලයේ 2013 වර්ෂයේ අතිකාල පිරිවැය ලෙස රු. 18,000,252 ක් වැය කිරීමට සිදුව තිබුණි. ඉහත පනත ප්‍රකාරව අතිකාල ලබා ගැනීමට මණ්ඩලයේ නිලධාරීන් සතියකට දින පහමාරක් සේවය කළ යුතු වන අතර, වාර්ෂික නිවාඩු දින 21 කට පමණක් සීමා කර තිබුණ ද ඊට පටහැනිව නිලධාරීන්ට වාර්ෂික නිවාඩු 42 ක් ලබාදීම හා සතියකට දින 5 ක සේවාවක් ඉටු කිරීමට ඉඩ දී තිබුණි.

4.5 හඳුනාගත් පාඩු

ස්ථාවර වත්කම් උනතාවය ලෙස රු. 2,044,420 ක් සමාලෝචිත වර්ෂයේදී පොත් වලින් කපාහැර තිබුණි.

4.6 කාර්ය මණ්ඩල පරිපාලනය

සමාලෝචිත වර්ෂයේ දෙසැම්බර් 31 දින වනවිට මාණ්ඩලික ශ්‍රේණියේ පුරප්පාඩු 17 ක් සමඟ සණ්ඩලයේ මුළු පුරප්පාඩු සංඛ්‍යාව 52 ක්ව පැවතියද එය පිරවීම සඳහා අවධානය යොමුකර නොතිබුණි.

5 ගිණුම් කටයුතුභාවය සහ යහපාලනය

5.1 අභ්‍යන්තර විගණනය

මු.රෙ. 133 (2) ප්‍රකාරව මණ්ඩලයේ සමහර ප්‍රධාන කටයුතු ආවරණය වන පරිදි අභ්‍යන්තර විගණනය සැලසුම් කර ක්‍රියාත්මක කර නොතිබුණි.

5.2 අයවැය ලේඛනමය පාලනය

මණ්ඩලයේ අයවැයගත වියදම් හා ආදායම් සහ තථ්‍ය ආදායම හා වියදම් අතර සැලකිය යුතු විචලනයන් නිරීක්ෂණය වූ බැවින් අයවැය ඵලදායී කලමනාකරණ පාලන කාරකයක් ලෙස යොදා ගෙන නොතිබුණු බව නිරීක්ෂණය විය.

6 පද්ධති හා පාලනයන්

විගණනයේදී නිරීක්ෂණය වූ පද්ධති හා පාලන අඩුපාඩු මණ්ඩලයේ සභාපතිවරයා වෙත වරින් වර දැනුම් දෙන ලදී. පහත සඳහන් පාලන ක්ෂේත්‍රයන් කෙරෙහි විශේෂ අවධානය යොමු විය යුතුය.

- (අ) ගිණුම්කරණය.
- (ආ) ලැබිය යුතු හා ගෙවිය යුතු මුදල්.
- (ඇ) පනතට කළ යුතු කාලීන සංශෝධන.
- (ඈ) ආයෝජන
- (ඉ) සාමාජික ගිණුම් පවත්වාගෙන යාම .